

Tværfagligt samarbejde og psykisk arbejdsmiljø - erfaringer fra leve-bo miljøer

'Længst muligt i eget liv', sådan beskriver nogle af forgangsinstitutionerne tanken bag leve-bo miljøer. Her er beboeren i centrum og medarbejderne på arbejde i de ældres hjem. Med leve-bo miljøerne stilles der skarpt på mulighederne for øget tværfagligt samarbejde og konsekvenserne for det psykiske arbejdsmiljø af at være på arbejde i brugernes hjem

I takt med at plejehjem restaureres og helt nye bygges, sker en udvikling væk fra traditionelle plejehjem og frem mod udvikling af leve-bo miljøer - en boligform, hvor tanken om et hjem kombineres med et fællesskab, der rummer den omsorg og pleje, som beboeren har behov for.

Denne udvikling har gjort Branchearbejdsmiljørådet Social og Sundhed (BAR Sosu) nysgerrige på, hvilken betydning leve-bo miljøerne har for medarbejderne. BAR Sosu har derfor bedt Arbejdsliv udarbejde et forprojekt med det sigte at give øget viden om

leve-bo miljøer samt bidrage med bud på eventuelle behov for udviklingstiltag i lyset af fremvæksten af leve-bo miljøer.

Den grundlæggende idé bag leve-bo miljøerne er at gå bort fra den traditionelle institutions rutiner og give beboerne mere indflydelse på tilrettelæggelsen af hverdagen. Tanken er at skabe et bedre liv i en bolig, der kommer så tæt på et eget hjem som muligt. På leve-bo miljøet er dagens gøremål således ikke bestemt af medarbejdernes arbejdsplan, men i højere grad af beboerens ønsker og døgnrytme. Målet er, at hverdagen foregår på beboernes præmisser, og at beboerne deltager i de daglige aktiviteter i det omfang, de kan.

Karakteristika for et leve-bo miljø

- Hver boenhed i et leve-bo miljø huser typisk 8-12 beboere
- Filosofien er at skabe en hverdag så lig den, man har i sit eget hjem
- De ældre har selv ansvaret for, hvilke daglige gøremål de har behov for at deltage i
- Der bliver gjort rent, vasket tøj og lavet mad i boenhederne sammen med beboerne

Medarbejdernes kvalifikationer i et nyt lys

Hverdagen i et leve-bo miljø bliver på den måde - også for medarbejderne - anderledes end på et traditionelt plejehjem. Det stiller nye krav til medarbejderne. Krav, der dels knytter sig til nye relationer til både beboere og kolleger og dels til medarbejdernes kvalifikationer. Der lægges op til en tæt kommunikation og samarbejde med beboeren om tilrettelæggelse af dagen. Denne fleksibilitet skal også afspejles i relationen til kollegerne, hvor man skal være klar til at lappe ind over hinandens arbejdsopgaver og fagområder.

Leve-bo miljøerne sætter medarbejdernes kvalifikationer i et nyt lys fordi, der åbnes op for, og på mange måder lægges op til, muligheden for en høj grad af tværfagligt samarbejde mellem pleje-, service- (rengøring) samt kost- og ernæringspersonale. De skarpt opdelte faggrænser kan med fordel blødes op i leve-bo miljøet. Der viser sig dog flere steder en tendens til, at én faggruppe overtager hovedparten af arbejdsopgaverne, og andre faggruppers arbejdsopgaver indsnævres.

På baggrund af undersøgelsen kan der samtidig udledes nogle opmærksomhedspunkter i relation til at sikre en god proces omkring etablering af tværfagligt samarbejde:

- At der er defineret et fælles mål og overordnet sigte for de forskellige arbejdsopgaver
- At der er en forståelse for, hvordan man hver især og i fællesskab bidrager til dette fælles mål
- At der etableres et fælles værdigrundlag, som er udarbejdet i fællesskab og med indflydelse og ejerskab fra alle medarbejdergrupper
- At processen løbende vurderes og justeres, så der tages højde for ændringer i sammensætning af såvel medarbejdergruppen, brugergruppen og ydelser

Disse opmærksomhedspunkter knytter sig ikke specifikt til leve-bo miljøernes tilblivelse og udvikling, men kan tænkes ind i relation til tværfagligt samarbejde bredt set. I perspektiverne om tværfagligt samarbejde ligger nogle fine potentialer for at skabe bredere og meningsfulde jobs for flere medarbejdergrupper - jobs der giver helhed i opgaveløsningen. Men det er ikke potentialer, der udløses automatisk.

Undersøgelsen giver et entydigt billede på behovet for værktøjer, metoder, erfaringsudveksling og inspiration til, hvordan tværfagligt samarbejde kan udvikles og styrkes - både på leve-bo miljøer, men også inden for andre brancher og arbejdsområder.

Hele undersøgelsen kan læses på:

http://www.teknologisk.dk/_root/media/28560_Levebo%20rapport.pdf

Eventuelle spørgsmål om udviklingsprojektet eller til rapporten kan rettes til:

Charlotte Lotz, tlf. 72 20 26 54